

Stockholms Koloniträdgårdar

Stockholms Koloniträdgårdar organiserar över 70 föreningar i Stockholms stad och dryga 7000 kolonister. Vi är därmed den största regionen i Koloniträdgårdsförbundet. Välkommen till en trädgård för alla!

sthlmkoloni.se

Antal föreningar anslutna till Stockholms Koloniträdgårdar: **72 st**

Antal svarande föreningar: **70 st**

Svarsfrekvens: **97%**

Därmed har vi i det närmaste uppnått en heltäckande totalstudie av våra anslutna föreningar

- Endast odlingslotter: 40 föreningar
- Endast stuglotter: 21 föreningar
- Både odlings- och stuglotter: 9 föreningar

Hur lång tid tar det egentligen att få en kolonilott i Stockholm och kan alla bli kolonister?

Introduktion

En fråga som alltid är aktuell inom vår region är hur man får en kolonilott i Stockholm. Och med kolonilott så menar vi både stug- och odlingslotter. Stockholmssystemet, där man är tvungen att stå i kö för att få lov att köpa en kolonistuga, är nästan unikt i Sverige. I de flesta andra kommuner är det den med störst plånbok som kan välja vilken stuga den vill ha. Här är det den med bäst tålamod. Stockholm skiljer också ut sig från en del andra kommuner i landet eftersom alla odlingslotter ingår i en förening som arrenderar marken. I Skåne till exempel är det betydligt vanligare att den enskilda odlaren arrenderar direkt av kommunen ett år i taget.

Detta ställer krav på föreningen och styrelsens förmåga att hantera just köer på ett rättvist och klokt sätt. Det finns inga krav från staden idag att lotter måste tilldelas enligt strikt köordning, styrelsen kan alltså plocka från sin intresselista. Det betyder också att vi blir väldigt sårbara för göra godtyckliga, och rent av diskriminerande val, när vi plockar ur den där listan.

Hur vi hanterar våra köer får vi ofta frågor om från allmänhet, politiker, tjänstepersoner och föreningar. Hur lång tid det tar att få en lott är en fråga som media gärna ställer varje vår. Därför valde vi hösten 2024 att gå ut med en enkät till alla medlemsföreningar med några enkla frågor och i den här rapporten presenterar vi en sammanfattning av svaren. Vi blev väldigt glada att så många av föreningarna valde att svara. Det innebär att vi har en bra bild av dagsläget.

Här följer en skriftlig sammanfattning av resultaten, som följs av mer exakta siffror totalt sett för regionen och för stadsdelarna. Sist en tabell visande kötid per enskild förening.

Sammanfattning

Intresselista och information

Alla föreningar har en intresselista och de allra flesta har också information om denna på sin egen hemsida eller Facebook-sida. Ett fåtal, främst odlingslotter, har endast information på anslagstavlan på området. Några föreningar har information både på nätet och på anslagstavlor inom området. Hur man får en lott är viktig samhällsinformation, i dagsläget är det svårt att hitta kontaktuppgifter via staden så här spelar våra föreningar en stor roll. Att ha information både på en hemsida och anslagstavla ökar möjligheten för alla att ta del av informationen. Även på Stockholm Koloniträdgårdars hemsida finns kontaktinformation till de olika föreningarna och den i särklass vanligaste frågan till vår info-mejl är just hur man gör för att få en lott.

Hur många köande

Till våra stugföreningar står det nästan tre gånger så många i kö som det finns lotter. Att få en odlingslott är betydligt lättare. Men det här är en siffra som ska tas med en nypa salt då vi har förstått att det finns många individer som står i kö till mer än en förening. Vi vet alltså inte exakt hur många enskilda individer det är som står i kö till att få en lott i Stockholm.

Hur lång är kötiden

En siffra som är mer exakt är därför hur lång tid det tar att få en lott. Här är skillnaden stor, framförallt mellan stadsdelarna. Eftersom nio av våra föreningar har både stug- och odlingslotter valde vi att dela upp informationen från dessa föreningar så att den hamnade i rätt kategori. Frågan vi försöker besvara är alltså “hur lång tid tar det att få en odlings- respektive stuglott”?

Bland odlingsföreningarna sticker Hägersten-Älvsjö ut som en stadsdel med väldigt långa kötider vilket inte är så märkligt med tanke på att det endast finns 195 odlingslotter (inga stuglotter) i en stadsdel med 125 000 invånare. Detta kan jämföras med Skarpnäcks stadsdel som har 700 odlingslotter på 46 000 invånare, där det även finns 1448 stuglotter. En annan stadsdel som sticker ut åt andra hållet är Hässelby-Vällingby där det 2024 gick att få en odlingslott inom mindre än ett år. Inom varje stadsdel finns det skillnader mellan föreningarna, hur många individer som väljer att köa i flera år beror på läget och hur många föreningar det finns inom rimligt avstånd till de olika bostadsområdena i stadsdelen.

Att det ibland kan vara stor skillnad mellan kortast och längst kötid beror ofta på att den lott som inte krävde så många år var vanskött eller att en väldigt lång kötid kan vara en indikation på att någon väntat länge på att just en speciell lott skulle bli ledig. Vi kan också se att det tar nästan dubbelt så lång tid att få en kolonistuga på Södermalm som i Skarpnäck eller Enskede-Årsta-Vantör. I Farsta är det korta tider till stuglotterna men det kan beror på att det är gamla campingområden där tomterna är små och odling inte är tillåten.

Vad kostar det att stå i kö.

I princip alla stugföreningar tar ut en köavgift och snittet ligger runt 200 kronor. Av odlingsföreningarna är det bara lite drygt hälften som tar en avgift, och där ligger snittet på 100 kronor. Den vanligaste anledningen till att ta ut en avgift som nämns är att det är enda sättet att administrera kön på ett rimligt sätt. Utan avgift är det svårt att veta vilka som fortfarande är aktiva sökande och till slut blir köerna ohanterliga. För stugföreningar som har en lite mer komplicerad process blir det också ett sätt att täcka de administrativa kostnaderna.

Är det endast kötid som räknas?

Som vi nämnde i början har föreningarna möjlighet att välja ur kön, och det är något som tillämpas ibland.
Hos odlingsföreningarna var det bara 32% som angav att de inte hade rak kötid. Hos stugföreningar var det 60% som angav att de inte hade rak kötid. Det verkar dock som att i flera fall i odlingsföreningarna så har man rak kötid även om man någon gång gjort ett undantag. Vi bör också komma ihåg att i en odlingsförening kan du lätt säga upp en medlem som missköter sig, detta är mycket svårare i stugföreningarna.

En läsning av alla svaren visar på att de skäl som anges för att inte ha rak kötid kan delas in i fem kategorier:

- *Föreningsliv.* Den absolut vanligaste anledningen till att välja ur kön var önskan att välja personer som förstod vikten av att de blev medlemmar i en förening och var villiga att bidra till föreningslivet. Särskilt önskvärda kunskaper eller erfarenheter som hantverkare/framtida styrelseaktiva nämndes ibland.

- *Klara lotten/stugan.* En annan ofta förekommande anledning att välja ur kön var att man ville vara säker på att personen skulle klara av att sköta lotten eller stugan. En stor, svårskött lott eller en stuga som kanske håller på att falla sönder kan kräva mycket. Å andra sidan är det inte alltid lätt för en styrelse att veta vem som faktiskt kommer gå i mål med en svårskött lott. Är det barnfamiljen med två föräldrar eller en ensamstående pensionär som jobbat som bibliotekarie hela livet?

- *Jämn ålders- och könsfördelning.* Några föreningar (endast stugföreningar) angav en önskan att få en jämn ålders- och könsfördelning som anledning att låta någon gå före i kön. Detta gagnar framförallt yngre människor och barnfamiljer då många kolonister idag är äldre.

- *Intervjuer/sållar aktivt bort.* Flera föreningar intervjuar de sökande för att ta reda på hur deras odlingsintresse ser ut och hur troligt det är att de kommer kunna sköta om lotten/stugan. Man vill också försäkra sig om att de sökande är villiga att aktivt bidra till föreningens arbete och trivsel. I ett par fall nämndes att personer som uppträtt otrevligt eller på annat sätt visat sig vara olämpliga valdes bort (detta gällde endast odlingslotter)

Vi vet att frågan om rak kötid eller intresselista är något som diskuteras inom staden och även inom föreningarna. Vi vet också att många som stått i en kö till en stugförening i flera år kan börja undra om det är förgäves. Om kö-systemet i Stockholm ska överleva är det viktigt att vi arbetar mot ett så transparent och rättvist kösystem som möjligt samtidigt som vi också måste erkänna att ibland kanske den som drömt om en lott inte alltid varit helt införstådd i verkligheten. Att ha en lott och en stuga är tidskrävande och en stuga kan fort svälja pengar. Det gäller att vara realistisk vilket inte alltid är det lättaste.

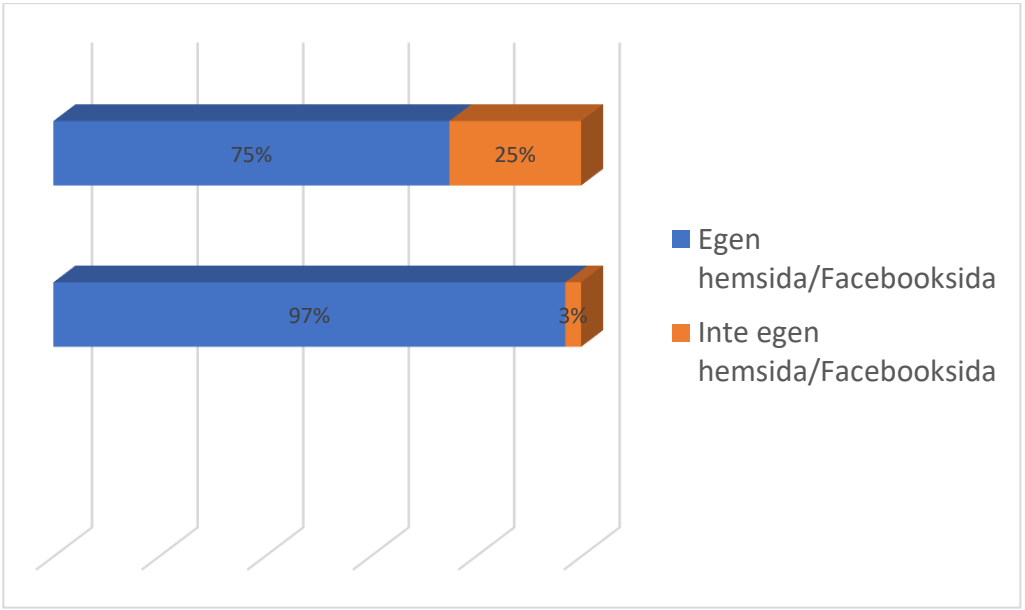
Hur många stugor förmedlades 2024 och hur många gick vidare i arv?

En annan fråga som ställs ibland är den om arv. Det har blivit vanligare att stugor ärvs vilket gör det svårare för nya att få tillgång till kolonidrömmen. Under 2024 förmedlades totalt 181 stugor, av dem var det 15% som gick vidare till medodlare eller ärvdes. Hur många odlingslotter som förmedlades frågade vi inte eftersom det framför allt är arvsfrågan som kommit upp som problematisk emellanåt.

Fråga 1 -3 anslutningsfrågor.

4. Var finns information om hur man får en lott hos er?

	Odlingslotter	**Stuglotter/både och**
Egen hemsida/Facebooksida	75%	97%
Inte egen hemsida/Facebooksida	25%	3%

5.Har ni en kö/intresselista som man kan ställa sig i om man vill ha en lott i er förening?

Ja, intresselista finns hos samtliga föreningar.

6. Hur många står i kö till er förening?

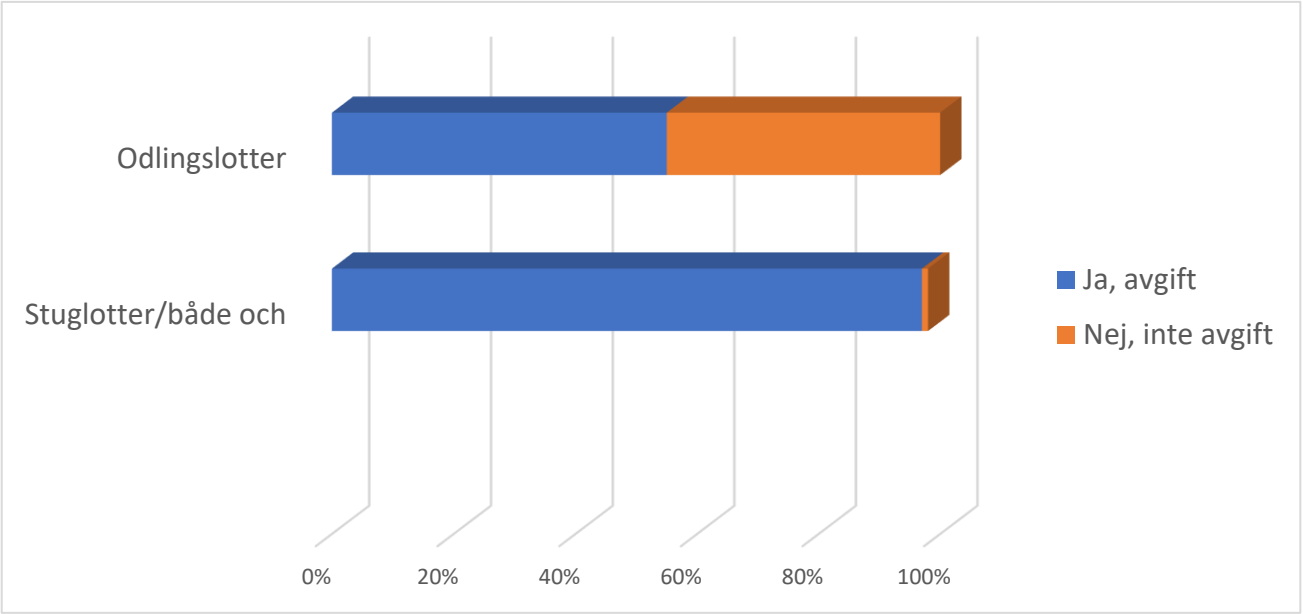
	Odlingslotter			Stuglotter, inkl både och		
	Antal köande	**Antal lotter**	**Köande per lott**	**Antal köande**	**Antal lotter**	**Köande per lott**
Samtliga stadsdelar	3250	3873	0,8	9040	3364	2,7
Bromma	350	799	0,4	950	898	1,1
Enskede-Årsta-Vantör	575	343	1,7	225	119	1,9
Farsta	300	250	1,2	250	93	2,7
Hägersten-Älvsjö	400	195	2,1	-	-	-
Hässelby-Vällingby	50	227	0,2	425	102	4,2
Järva	375	954	0,4	75	105	0,7
Kungliga Djurgårdsförv.	225	287	0,8	-	-	-
Kungsholmen	-	-	-	600	27	22,2
Skarpnäck	850	700	1,2	3139	1448	2,2
Skärholmen	125	118	1,1	-	-	-
Södermalm	-	-	-	3376	572	5,9

7. Vilken var den kortaste respektive längsta kötiden för de som fick lott eller stuga hos er senaste året?

	Odlingslotter, inkl. både och			**Stuglotter, inkl. både och**		
Genomsnittlig kötid, antal år	**I snitt**	***Kortast***	***Längst***	**I snitt**	***Kortast***	***Längst***
Samtliga stadsdelar	**5,1**	*4,4*	*5,7*	**10,1**	*8,2*	*12,1*
Bromma	**2,4**	*1,7*	*3,0*	**5,7**	*2,5*	*8,8*
Enskede-Årsta-Vantör	**5,3**	*4,4*	*6,2*	**6,8**	*6,3*	*7,3*
Farsta	**2,5**	*1,6*	*3,4*	**2,6**	*0,3*	*5,0*
Hägersten-Älvsjö	**9,2**	*9,1*	*9,3*	**-**	-	-
Hässelby-Vällingby	**1,2**	*0,6*	*1,8*	**3,8**	*3,5*	*4,0*
Järva	**4,2**	*3,7*	*4,7*	**2,5**	*1,0*	*4,0*
Kungliga Djurgårdsförv.	**3,1**	*1,8*	*4,3*	**-**	-	-
Kungsholmen	**-**	-	-	**7,5**	*1,0*	*14,0*
Skarpnäck	**3,6**	*3,0*	*4,1*	**10,9**	*7,9*	*13,9*
Skärholmen	**4,5**	*4,0*	*5,0*	**-**	-	-
Södermalm	**15,1**	*14,6*	*15,6*	**17**	*15,8*	*18,2*

8. Tar ni ut en avgift för att stå i kön?

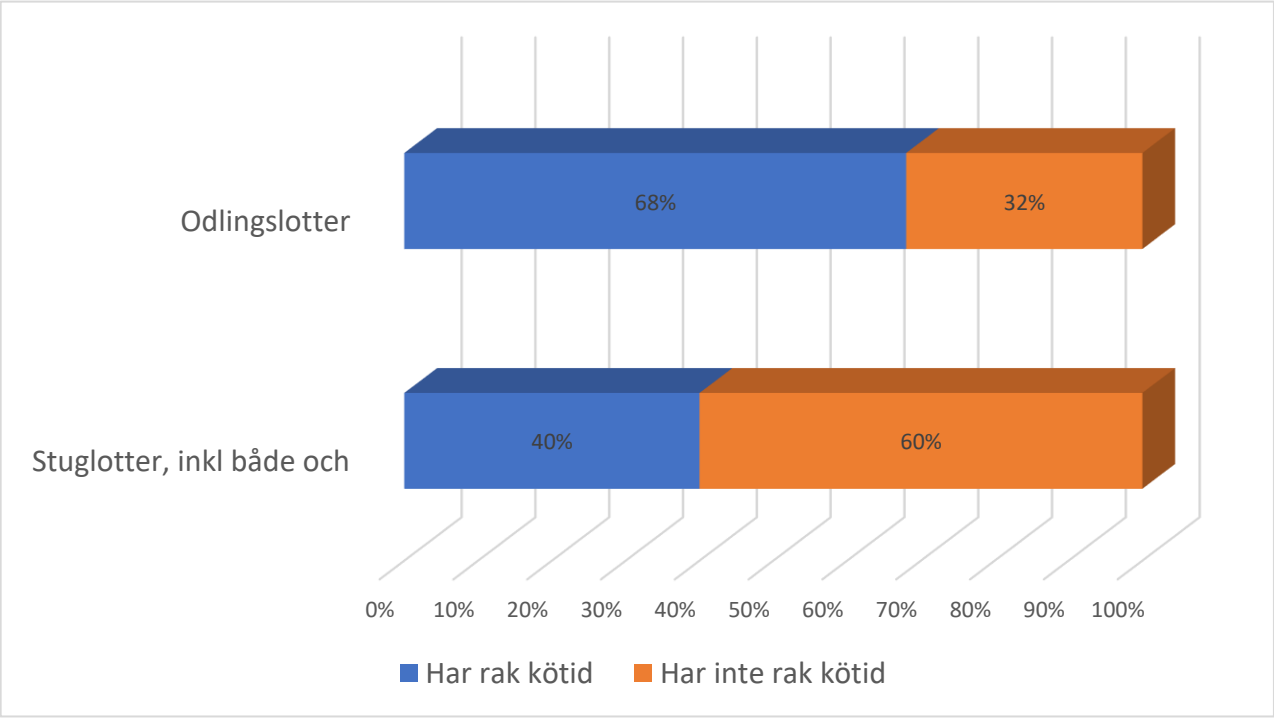
	Odlingslotter	**Stuglotter, inkl både och**
Ja, avgift	55%	97%
Nej	45%	1%

9. Köavgift i snitt	110 kr	207 kr

10. Har ni rak kötid?

	Odlingslotter	Stuglotter/både och
Har rak kötid	68%	40%
Har inte rak kötid	32%	60%

11. Om ni inte har rak kötid beskriv varför och vad som avgör vem som får en lott/stuga.

Representativa svar odlingslotter:

- Genuint odlingsintresse, erfarenhet, hur man förväntas klara av lotten, färdigheter, förstå vad det innebär att ha en lott, att vara odlare, att vara kunnig odlare, närvara nästan dagligen, man ska kunna sköta om
- Specifik utbildning/kompetens, särskilda skäl, intresserade av styrelsearbete
- De som värnar om/vilja delta i föreningslivet, att vara medlem
- Haft lott tidigare
- Bra att inte bo för långt ifrån
- Tar hänsyn till färdigheter för liten/stor lott
- Matcha så att det inte blir konflikter i närområdet

11. Om ni inte har rak kötid beskriv varför och vad som avgör vem som får en lott/stuga.

Representativa svar Stuglotter, inkl både och:

- Klara av de krav som ställs, förstå vad det innebär, ha intresse för odling, vara där
- Om den specifika lotten/lottens storlek kräver lite eller mycket arbete, liten eller stor lott för barnfamilj eller äldre/för en eller för flera personer, t ex lång häck, ekonomi för renovering, bäst förutsättningar för att ta hand om lott och stuga, ska "matcha med kvarteret" och egna önskemål
- Har kompetens som är viktig för föreningen, särskilda behov som föreningen har, beredda att ta ansvar för/bidra till föreningen/föreningens sysslor, hantverkare, förstår föreningslivet/kan hjälpa till
- Prioriterar de som inte har andra odlingsmöjligheter
- Tilldelas för föryngring av medelålder/fördelningar av ålder/ensamstående/barn, försöker hitta mångfald, jämn ålder/könsfördelning

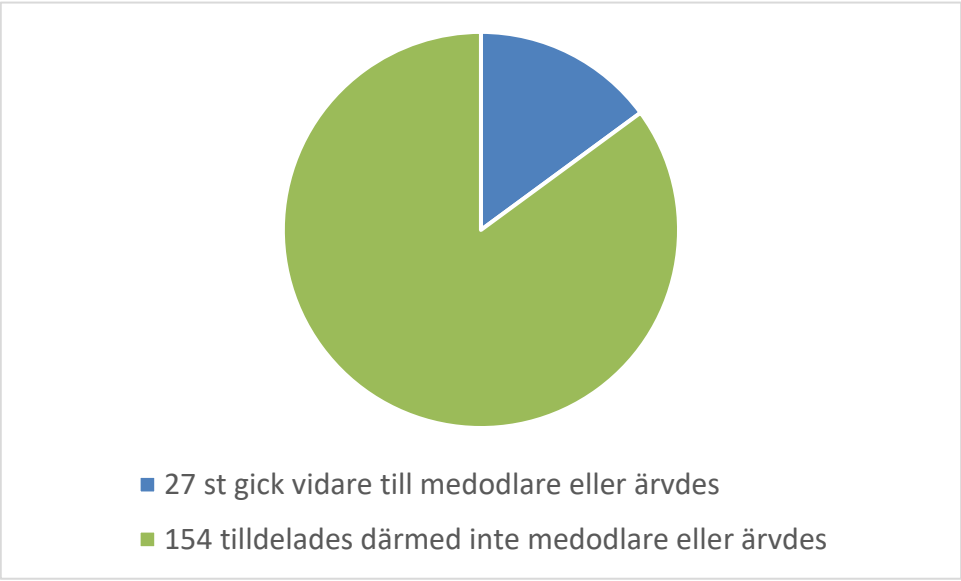
12. Frågor till stugföreningar:

a. Hur många stugor har ni förmedlat i år?

b. Hur många av dessa stugor gick vidare till medkolonist eller som arv?

Svar: Inom våra 30 stugföreningar förmedlades 181 stugor under 2024.

15% gick vidare till medkolonist eller ärvdes. 85% tilldelades därmed externa köande.

Stugor ärvda eller till medkolonist:

Skarpnäck 24%

Farsta 17%

Järva 13%

Bromma 12%

Södermalm 7%

Enskede/Årsta/Vantör, Hässelby/Vällingby, Kungsholmen 0 %